

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órá 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többesr
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj mia
den külön beiktatásért 30 kr.

Válság.

Debreczen, augusztus 15.

(k.) Nem akut ugyan még, de már üti a fejét s észre kell vennünk annyival inkább, mert lappangása sokáig már nem tarthat.

Kormánypárti és ellenzéki lapok a legbadaarabb hírek feltalálásában csak úgy versenyeznek; mindenik tudja, hogy nem igaz, amit ír, de azt is tudja, hogy a másik sem mond igazat, nem fél tehát attól, hogy teljes bizonyossággal rá-süthessék a hazugságot.

Mesélnék mindenféle tervekről, — amelyek a képviselőházi ülések megkezdéseig volnának kialakulandók, hogy aztán irányt adjanak a magyar politikának, amelynek erre más körülmények közt is szüksége volna, — nem most Bánffy alatt és kiegyezés előtt.

Ez az irányadása témája most minden politikai tényezőnek és szabólegénynek egyaránt.

Érdemes egy percze bepillantani ennek a nyár végi politikának a vegykonyhájába, amelyben a bölcsek kövének feltalálására oly nagy szükség volna, a benne folyó munka haladása érdekében. Közönséges józanészű embernek nehéz ugyan egy kissé tájékozni magát, ha ezt a zagyvaságot látja, azonban mégis akadnak egyes véletlenül kiválóbb fényt hímő jelenségek, — amelyek érdemesek a megörökítésre.

Hiszen miről is van szó? Magyarország tíz évi jólétéről, sőt sokkal többéről, Magyarország állami függetlenségéről egy nagy lépéssel előrehaladásáról. Nevezetesen az összes politikai körök, szban és írásban egyaránt nem foglalkoznak egyébbel, mint a fuzió kérdésével, amelyet a kiegyezés kersztülvihetése végett elkerülhetetlennek tartanak.

Maga a fuzió minden körülmények között csak előnyére válhatik a függetlenségi és 48-as pártnak, mert megszünteti azt az éket, amely eddig a nemzeti párt létezése által támadás tekintetében pártunk és a kormány között gátul alkalmatlankodott. Mert a közjogi alap támadása sokkal biztosabb támaszpontot nyer az által az eddiginél, ha nem lesz utjában ellenzéki párt, amely vele szemben védeni fogja a függetlenségi és 48-as párt által egyértelműleg halálra kívánt kiegyezést.

De a jelen körülmények között ugy látszik, (azonban csak látszik!) mintha az esetleg bekövetkező fuzió a mi elveinknek nem hasznára, de hátrányára fogna válni. Nem jól itél, aki ezt hiszi. Hiszen

a kormánypárti lapoknak eszeveszett fuzió lármájából még a siket is kihallhatja azt a jajveszékelést, hogy «az Istenért, jöjjenek segítségünkre, mert különben elveszünk!»

Igaz, mert valamint kineveztetése előtt, úgy most is kitünt, hogy Bánffy ur tarfeje nem kedves arcz folytatásaként tünik fel a kormánypárton, csak kényszerűségből voltak vele meg eddig is, most azonban nyíltan állást foglalt ellene az a pátrész, mely a kormánypárt kebelében némileg legalább nemzetinek mondható.

S különös játéka a véletlennek, — hogy a kormánypárt német félhivatalosa, a P e s t e r L l o y d ad hangot azoknak az elégedetlenségeknek, amelyek a Bánffy aulikus hajlamai folytán a kompakt többség körében mind sűrűben jelentkeznek nemcsak a titoktartás leple alatt, hanem nyíltan, a Széll Kálmán és Wekerle Sándor expenzügyminiszterek és Falk Miksa állandó közös ügyes előadó szellemi többséget nyíltan elismerő 15 tagu kvótábizottság jelentéseiben is.

Ez a nyilvánvaló zenebona, mely a választások előtt álló kormánypárthban a kiegyezés 12-ik órájában fellépett s ennek kapcsán a fuzionális jajveszékelés nyilván mutatja, mennyire gyenge lábön áll a kormány s mennyire nincs rendben saját pártja kebelében a szénája; vezetés nélküli párttal szemben pedig nagyon könnyű dolgnak lesz nekünk, akik az igazság alapján állunk.

Mert hiszen mi történik, ha a ma lappangó válságnak akár csirájában elfojtása, akit kitörése utján úgy oldják meg a kérdést, hogy az összes halvanhetesek egyesülnek?

Többen lesznek akkor ellenünk, az igaz, de többen lesznek a többségben is azok, akik nem adják meg Bánffynak a 35%-os kvótát, sőt nem adják meg a 31.4-et sem anélkül, hogy a bank és a vámszövetség kérdésében vissza ne utasítsák az osztrák rablási szándékot. Mert hiszen a nemzeti párt kihirdette a kvótára és vámszövetségre a junktimot s mi ugyanazt követeljük, az, hogy a kormánypártnak épen fuzió után ordító ré ze ellenzi, nem egyéb, mintha még küzdelemben természetsszerű görcsös ragaszkodás és makacsság, amelylyel a régi érzés még egyszer felül akar kerekedni az ujon s Bánffy uralmat akar nyerni halottaiban és A p p o n y i n.

Ilyen körülmények között könnyű lesz a mi helyzetünk, mert a kvótát Bánffy fel nem emelheti, amiből

osztrák részről a szerződés felmondása fog következni, hogy új alku utján az elvesztett 10%-ot a vam- és keresk. egyességen nyerjük ki rajtunk, — ebbe pedig még a fuzionált kormánypárt sem megy bele, s így nem marad más hátra, mint az önálló vámt terület.

Igy fognak megszorulni a saját há-lójukban, nem kell tehát a függetlenségi és 48-as pártnak félnie a fuziótól mert abból nem következhetik más, mint: Magyarországgazdasági függetlensége!

Az őszi ülészek munkarendje. A szeptember első napjaiban összeülő képviselőház, mint azt Bánffy Dezső miniszterelnök a legutolsó parlamenti ülések egyikén már jelezte, első sorban a bűnvádi eljárásra vonatkozó és bizottságilag már teljesen előkészített tjavaslatot veszi tárgyalás alá. Ugyanebben az időben a főrendiház is megkezdi tanácskozásait, még pedig a kuriai bíraskodásról szóló tjavaslat tárgyalásával. Eddigi megállapodások szerint a legelső ülések egyikén Lukács László pénzügyminiszter előterjeszti az 1897. évi költségvetés és azon alkalommal tartandó expozéjában ki fog terjeszkedni a kiegyezési tárgyalásokra is, hogy azoknak állásáról az országot tájékoztassa.

KÜLFÖLD.

A krétai helyzet bonyolódása. A helyzet Kréta szigetén folyton bonyolódottabb lesz. Salisburynek az a nézete, hogy a status quo fentartása egymagában nem elegendő a keleti bonyodalmak elsimítására, a békét nem fogja elősegíteni a török provinciákban, sőt ép ellenkezőleg veszélyezteti azt. Hozzájárul ehhez, hogy a porta hosszú huzavona után nem volt hajlandó más konzessziót adni, mint azt, hogy a haleppoi szerződés engedményeit teljesíteni fogja.

A hogy a helyzet ma áll, a hatalmak nem fognak egyebet tenni, mint azt, hogy Törökországra bízzák a felkelés elnyomását. Hogy ez mit jelent, az előre látható. Törökország feltétlenül erősebb, mint Kréta s ez a sziget ép ezért vérben fog uszni. E mellett Görögországban is nagyon harcziás hangulat uralkodik: A nép mind hangosabban és hangosabban követeli a kormánytól, hogy nemzeti politikát üzzön s a hadsereg a leghatározottabban követeli, hogy Kréta segélyére siessenek.

Ez azonban nem oly veszedelmes a kormányra nézve, mint az a mozgalom, a mely a hadsereg körében tapasztalható.

A hadsereg harcziás hangulatát különösen azok a hírek emelik, a melyek a maczedóniai harcztérről érkeznek, a hol a görög felkelők állandóan fényes győzelmeket aratnak a törökök felett.

Curzon angol gyarmatügyi államtitkár a parlament tegnapi ülésén Krétára vonatkozólag kijelenti, hogy nem igaz az, hogy a porta csak névleg fogadta el a krétai követelések négy pontját. A keresztyén helytartó

kinevezése meg'örtént és a nemzetgyűlést egybehívták, Görögországnak komoly tanácsokat adtak, hogy akadályozza meg a fegyverbevitt Krétába. Curzon azt hiszi, hogy a görög kormány erre nézve minden lehetőt megtesz. A kormány nem tartotta kötelességének a szultánnak a brit hajóhaddal segítségére menni a nélkül, hogy garanciákat kapna. — Salisbury lord késznek nyilatkozott annak a kérdésnek megfontolására, vajon a kormány csatlakozhatik-e a többi hatalmakhoz, hogy garantálja a porta és a krétaiak között megkötendő szerződés feltételeit.

A hatalmak athéni követei tegnap újabb felszólalást intéztek a görög kormányhoz. Lőszereknek Krétába küldése miatt. A görög kormány azt válaszolta, hogy minden megtett arra nézve, hogy a hatalmak tanácsainak eleget tegyen, azonban a lakosság izgatottsága a krétai események következtében oly nagy, hogy a görög kormány az eddiginél többet nem tehet. Athénben annak híre jár, hogy Molenics ezredes hadügyminiszter lemond, utódjává valószínűleg Vaszihiades ezredest fogják kinevezni. Azokat a tiszteteket, a kiket amagyanu alatt tartóztattak le, hogy Krétába akarnak utazni, ismét szabadon bocsátották, mint-hogy ártatlanságuk kiderült. Ma redif-zászlóalj érintette Zantet, mely Cyprusból Krétába ment.

K o n s t a n t i n á p o l y b ó l j e l e n t i k t e g n a p i k e l e t t e l , h o g y h i v a t a l o s f o r r á s b ó l h a t á r o z o t t a n h i r l i k , h o g y a k r é t a i k é r d é s e g y h é t l e f o r g á s a a l a t t v é g l e g e s e n m e g l e s z o i d v a , m i u t á n A n g l i a m e g g y ő z ő d ö t t a s z u l t á n k o m o l y é s ő s z i n t e s z á n d é k a i r ó l é s i n t é z k e d é s e i t a m a g á é v á t e t t e .

A t h é n b ő l , p e d i g a z a h i r j ö n , h o g y V o l o n d a k i s z , a k r é t a i f o r d a l m i b i z o t t s á g e l n ö k e , m e g h i v t a a k a n e a i m e t r o p o l i t á t F r e n b e , h o g y a s z i g e t f ü g g e t l e n s é g é n e k ü n n e p é l y e s k i k i á l t á s á n á l j e l e n l e g y e n .

A házastárs és a kedves.

A történet tanbizonyossága szerint az emberiség élete hasonlít a hullámzó tengerhez. Most magasra csap a hullám, majd mély örvény támad helyen. Így a nemzetek is s

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

KEDVESEM LEVELE.

A »Debreczen» számára

— Irta: KOVÁCSY KÁLMÁN. —

Gyöngyöt érő, kis levelke,
Elmerengek rajta:
Talán bizony ma hajnalban
Hozta galamb ajka . . .

Mennyi illat száll belőle,
Megrészegít már is —
Dehogy hagyom bontatlanul
Meg, ha halál vár is!

— Kedves költő! ez az egész
Megszólítás benne . . .
És e körül nefelejtesse!
Pár gerlicze festve.

Érttem, érttem: nem feledsz el
És szeret is lelked —
Ezt akarod mondani, de
Sorok közé rejtjed.

Aztán tovább mennyi szép szó,
Mindenk egy dallam —
S álomban is leveledet
Olvasgatja ajkam.

azoknak keblében az irányító pártok is — most magasra emelkednek a hatalom tekintetében, majd letűnnek a polcra.

A tengeren vihar is zug keresztül. Ilyenkor alig vehetni észre a hullámot és örvényt, mert gyorsan támad s gyorsan mulik. Ilyen hullámszás jellemzi néha a nemzetek beléletét is.

A mi jelenkori nemzeti életünk is — különösen egy bizonyos irányban — ehhez a vihar által felkorbácsolt tengerhez hasonlít. Hogy hol az emelkedés, hol a hanyatlás: csak sejteni lehet, de biztosan tudni nem.

A ma hatalmon levő pártnak abban a tekintetben, mely bennünket e helyen különösebben érdekel, hogy mi a határozott iránya, tájékozódni is alig tud még a legfigyelmesebb szemlélő is.

Most azt látjuk, hogy az állam — a nemzet életében a hatalomnak természetes képviselője — felibe törekszik a történelem folyamán magát hatalmasnak feltölt intézménynek: az egyháznak és újat törekszik vágni e nem természetes nemzeti hatalom — bénító törekvéseinek. És az események folyamán másik mozzanatában már azt vagyunk kénytelenek látni, hogy csaldunk. Az államhatalom mintha szövetségre lépne — a hatalomért, a külső tekintélyért élet-halálharcra is kész egyházzal. (Pl. a holt kézről szóló kuriai határozat; a protestánsoknak jutott alamizsna a törvényes jutalék helyett.)

Denique két hatalmas tábor áll egymással szemközt s oldalt van egy harmadik kicsiny.

A két hatalmas tábornak kibontott zászlaja is van. Az egyiknek — az államnak — zászlóján jelszó gyanánt ez van felírva: »Leleklismereti szabadság!« A másikén — a múlt hatalom visszaszerzéséért küzdő egyházn — ez a jelszó lelkesít: »Az egyedül üdvözítő egyház diadaláért!« Amaz egyrésztől ígéret, másrésztől fenyeget. Ez jól szervezett táborral

számításon alapuló harcra indul kevés szóval, de annál több cselekvéssel.

Az oldalt álló kicsiny tábor még csak zászlót se bont; a jelszó, melyért küzdeni mindenkor kész vala és leend, szivébe van vésvé be: »A lelklismereti szabadság, a tiszta erkölcsi élet, az egyéni boldogság!« — E kis tábor te vagy, magyar protestáns egyház.

És ha e kis táborra tekintünk, szánni volna kedvünk őt. Oh, mert tétlen (!), vagy tehetetlen (?). Ha az egyik nagyhatalomtól — az előbbtől — hall nagy szavakat, fényes ígéreteket: mosoly kel ajkán, a remény csilámlik meg szemében. Ha pedig azt látja, hogy a másik — az utóbbi nagyhatalom terjeszkedik s az első mintha hátrálna: sóhajtozik, — kezét tördeli s még szólni sem tud.

Te kicsiny sereg; Elfelejtetted már a fehérbe öltözött férfi áldozócsütörtöki intelmét: »Férfiak, mit álltok itt, nézven a mennybe?!

Te kicsiny sereg! Ha már úgy megszeretted a hallgatást, halgas meg engem is. — Elmondok neked egyet-mást, a mit az én töprengő lelkemnek keservesen esett látni hallani. Elmondok, mert hátha — legalább parányi részben — befolyással lesz ez is olyan irányu elhatározásodra, hogy bizony itt az ideje már felébredned az álmélkodásokból.

Te oldalról bámulsz két egymással viaskodni látszó nagyhatalmat: az államot és a kath. egyházat. De gondolkodtál-e már a felett, hogy milyen kettőjük közt a viszony — veled szemben? Olyan, mint a hitvestárs és kedvese közti viszony a másik hitvestárral szemben.

Hitvestársa vagy te az államnak, felbontthatatlan a ti szövetségtek; a hatalomra törekvő kath. egyház — a te versenytársad — csak kedvese neki. És mégis — feled,

sem találja ki, mért jubilálok: hát hozzátettem azt is, hogy egyedüli érdemem, a melyet jubileumom alapjául elég nagyok hiszek az, hogy szemelmeimből ezideig sikerült kiábrándulnom — huszonötödször!

Ime, ez az utóbbi határozott kijelentés hozta meg fejemre a nem remélt bajt.

De — csak most gondolkodom róla — hogy is lehettem én olyan előre nem látó, hiszen sejtettem volna ezt!

Miért is van az, hogy az ideál — ha tudja, hogy ő ideál — mindazt elolvassa, a melyet a mi irásunknak lát.

Így történt, hogy az én igénytelen cikkemet is éppen azok olvastak el, a kiknek nem kellett volna elolvasniok!

Huszonöt lány olvasta el bizonyosan a cikkemet.

Mert úgy áll a dolog, hogy az általam említett huszonöt kiábránduláshoz — természetesen — huszonöt lány kellett; mert kétszer egyikbe sem voltam szerelmes.

Elég egy lányból egyszer is kiábrándulni!

Annak idején mind a huszonöt lánynak megvallottam a — mely sirig tartó szerelmét, sőt — emlékszem rá — volt köztük nemcsak egy, a kit még a siron tulra is biztosítottam lángoló szerelmemről!

Ez a valódi anachronismus: — a siron tul is lángoló szív!

És képzeljék el: nem hiába, hogy mindig vesztettem a kártyán, szerencsés voltam a szerelemben: a huszonöt lány közül sze-

Alva, ébren boldogsággal
Olvasom el százszor
S mindannyiszor édes ajkkal
Csókol meg a mámor.

S a levelet én is írom —
S messze, messze küldöm,
A hol te nyílsz, szép virágom
Aranyhaju üdvöm . . .

Kiábrándulás után.

— A »Debreczen» eredeti tárczája —

Irta: Kiss Pál.

No én ugyan bajba kerültem, a miért egy meggondolatlan pillanatban kifecsegtem a — való!

Most tapasztalom csak, mennyire igaz van a közmondásnak: »szólj igazat, betörök a fejed!«

Az enyém még idáig nem tört ugyan be, hanem nem tudom, hogy kibírja-e: ugyancsak vagdossák hozzá a — szavakat.

Keserveim közepette elmélkedhetem most a »meggondolatlanság« átkozott jelenségéről, sóhajtván a kérdést: — »kellett-e ez nekem!«

Hiába, most már csak csendes megadás-sal várom a továbbiakat.

Bizony, bizony bajban vagyok.

A múlt napok egyikén írtam e lapba egy cikket, a melyben kijelentettem, hogy jubilálok. S mivel alapos volt a hitem, hogy senki

hitvestársára felé, csak kacintgat édeskés mosollyal: de a csókot kedvesének adja. S midon benned — pillanatra csupán! — felébred az önrzet, a megsértett bosszúvágya: megint úgy tesz, mint a csapodár, összeszedja — hangosan, szavakkal — kedvesét, téged pedig (nem csókol meg) megsimogat, szentimentális hangon szól hozzád és ugyanekkor bizalmasan pillant kedvese felé is. — Gondolkozzál csak: nem így van-e hitveseddel?!

Aztán nézd azt a másikat, a te versenytársadat. Nem veszed észre, hogy ő a hódításnak minden eszközét előveszi? Hallgasd meg: felmutatok az eszközök közül néhányat neked.

1. Összejárja jó ösmerőseit, barátait barátinót s ügyes modorával mind megnyeri a saját céljainak javára. (Néppárt.) Pártot szervez, mely kizárólag az ő érdekében működik. E pártnak tagjai ott mindenütt vannak, hol a te hitvestársad csak megfordul. — Sőt gondoskodik arról, hogy az ő párthiveit be- küldje a te hitvestársad dolgozószobájába is, hogy esetleg a te javadra ne munkálkodhassék az, hogy szüntelen figyelmeztesse bájjaira őt. Oh pedig a külső szépség, a cziczoma — hogy nem tudja ezt a te hitvestársad! — mily hamar mulandó!!

2. De ő nem elégszik meg a ma eredményével. Ő a jövőt is munkálja. Nem elégszik meg annyival, hogy van a jelenben pártja, ő a jövőre nézve is gondoskodik. Ugy neveltetni a jövő nemzedéket, hogy majdan azok is az ő érdekében munkálkodjanak. Nevelési rendszerét tőled tanulta el. Peldányképeket állít a jövő munkásai elé. Igen, nevelésében a történeti alapra helyezkedik. — De oh! — azok a szülők nem tudják, hogy ezt ő az igazság megzafolása nélkül nem teheti?!

3. Ismeri ő nagyon a te hitvestársadat; annak barátait, ellenségeit; ismeri mindezek-

nek izlését, igényeit, általában a mai világ szellemét; s tudta azt, hogy az irodalom é a sajtó roppant szolgálatokat tehet minden kinek s így ő neki is. Ezt az eszközt is előveszi s bizony mondom neked, hogy nem minden eredmény nélkül használja.

Réz László.

(Folyt köv.)

Tanügy.

A tankönyvek bírálata.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által a rendelkezése és vezetése alatt álló tanintézetek tankönyveinek és segédkönyveinek bírálata, engedélyezése és használatba vétele tárgyában kiadott szabályzatot a hivatalos lap tegnapi száma teszi közzé.

A szabályzat értelmében a jelzett tanintézeteknél csak a miniszter által enged. tankönyvek használhatók. Az engedélyezés általános, azaz valamennyi egynemű tanintézetre vonatkozik. Részleges engedélyezésnek csak akkor van helye, ha a tankönyv vagy segédkönyv bizonyos vidékek különleges igényeinek kíván szolgálni.

Az engedélyezést a szerző vagy jogutódja a vallás és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztett folyamodványban kéri, melyhez a könyv öt példánya, a bírálati díj 60 ft lefizetését igazoló adóhivatali nyugtatvány és (új könyvnél) a szerző szakjelentése csatolandó. E jelentésben a szerző kifejti: a) hogy miféle iskolák számára írta könyvét, b) véleménye szerint melyek a könyv előnyei a már engedélyezett, azonos rendeltetésű könyvekkel szemben? — Csak oly könyv terjeszthető fel, mely legalább esy osztálynak egy-egy tantárgyból teljes anyagát foglalja magában.

A miniszter a benyújtott könyvet a szerző jelentésével együtt egy szakfőnöknek küldi meg, a ki vizsgálata tárgyává teszi, hogy a könyv a) nem tartalmaz-e állam- vagy alkotmányellenes, illetőleg a vallás-erkölcsi nevelés szellemébe ütköző tanokat, részleteket vagy kifejezéseket? b) megfelel-e az iskola tervének? c) megfelel-e tudomány, módszer, előadás és terjedelem tekintetében az iskola köve-

telményeinek? d) nyelvi tekintetben nem esik-e kifogás alá? e) mutat-e és mennyiben baladást az azonos rendeltetésű, már engedélyezett tankönyvekkel szemben? f) megfelel-e kiállítás és ár szempontjából a követelményeknek?!

Ha a miniszter a bírálatot elfogadja, kedvező javaslat esetén engedélyezi a könyvet kedvezőtlen javaslat esetén azonban a bírálatot netáni ellenészrevételek megtétele végett megküldi a szerzőnek, annak ellenészrevételeit közli a bírálóval s ez utóbbinak újabb nyilatkozata után dönt, esetleg döntés előtt még egy második szakfőnök véleményét is meghallgatja. Ha a miniszter a bírálatot további intézkedés alapjául el nem fogadja, a könyvre nézve a fenti módozatok mellett új bíráló eljárást indít meg s ennek befejezésével intézkedik.

Segédkönyv az elemi népiskolák körében csupán a tanítók (nem a tanulók) számára engedélyezhető. A többi tanintézetben a tanulók számára csak oly munka engedélyezhető segédkönyvül, mely az iskolai oktatással szorosabb kapcsolatban van, de az osztály tananyagát nem tartalmazza rendszeres fül dolgozásban.

A miniszternek joga van az engedélyezett tan- és segédkönyveket időnként, kiváit tantervi változásokkor felülvizsgálni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése és vezetése alatt álló elemi népiskolákban, ugy szintén kereskedő- és iparos tanoncz-i-kolákban a tanítókkal vagy tanítótestületekkel egyértőleg az iskolaszékek és gondnokságok (Budapestben a székes főváros tanácsa) valamennyi többi tanintézetben a tanító- és tanári testületek állapítják meg a jövő tanévben használandó tankönyvek és segédkönyvek jegyzékét, az engedélyezett könyvek sorából azokat választva, melyeket viszonyaik szerint leginkább megfelelőnek tartanak.

A könyvváltortatás csak akkor engedhető meg, ha a felterjesztő testület kellően igazolja, hogy a választott könyv jobban megfelel rendeltetésének, mint az eddig használt.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola nyilvánossági joga. Tudva levőleg a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskolának a miniszterium csak három évre adta meg a nyilvánossági jogot, mely három év ma-holnap lejárt volna.

relmi fogadkozásaimnak nem kevesebb, mint huszonnégy szentül — hitt!

Hát tehetek én arról!
Hát tehetek-e én arról, hogy most mind ez a huszonnégy boldogtalan — csalódott!
Azt csak mindenki beláthatja, hogy mind a huszonnégy lánynak a boldog reménye nem valhatott valóra.

Hisz akkor nekem legalabb is török szultannak kellene lennem!

Most az az egy érzí magát legnyugodtabban, a ki — nem hitt!

A többi huszonnégy... jaj beh nem is szeretnék most hamarosan velők találkozni; találkozásunk után — tudom — kimehetnék a nagy vásárba — tetovirozott szerencsének.

Mert — hogy megértsük egymást — meg kell jegyezmem, hogy én eddig még csak nem is gyanítottam egyikkel sem, hogy már nem égek érte hő szerelmi lánggal!

A vidéken lakókkal folytonos levelezésben állottam, mint még most is rajongó szerelmes; a helybelieknek is tudtam úgy mutatni, hogy nem lehetett okuk csalafaságot hányni a szememre.

Nem gyanítottam pedig kiábrándulásomat azért, mert a haragvó nő szája iránt egy megrögzött előítélet uralkodott bennem: mindig félttem attól.

Tudtam, hogyha rájönnek a hűtlenségemre, nem fogják azt szó nélkül hagyni s akkor aztán már nem a szerelmes galamb édes ajakával beszélnek hozzám és rólam.

Nem hiába mondta Petőfi: »Szép állat az asszonyi állat, szép, de veszedelmes!«

Ugy gondoltam, halogassuk a mi a rossz- szat elő idézheti: a rossz jobb utóbb — ha már nem lehet kikerülni — mint előbb!

Ha valóban igaz szerelmes lettem volna, végtelen szerencsém lett volna szerelme- imben.

Csodálom azt a kitartó hűséget, a mely- lyel volt ideáljaim mindegyike már évek óta viseltetik irántam.

A rossz nyelvek ugyan azt beszél- lik, hogy csakis azért nem hagytak cserbe, ezért nem mertek eddig ferjhez máshoz, mert nem kérte őket senki!

Hát bizony ez rám nézve nem híz- gó tudat, de még ideáljaimra sem!

Mert bizony nem valami dicsőség volt nekem megtartani olyan várat, a melynek az elfoglalására senki sem töri magát!

Most aztán kitaláltam jelenteni, hogy hogy bizony az őrség régen nem őrszi a várat s azt csak a vár nem vette észre!

Nosza lett erre hadd el hadd!

Mióta a kijelentés megtörtént, idáig már tizenhárom levelet kaptam lesújtott hajdani ideáljaimtól.

Ezektől a levelektől kell most nekem szenvednem, — ezek miatt vagyok én most bajban.

Csak úgy zug belé a fejem: annyit kell hallanom.

Egyikre szememre hányja elrebegett sok szerelmi szavaimat s keserű diadallal teszi hozzá, hogy hiszen tudta is ő azt már akkor, hogy azok csupa hazugságok s csak azért is hitt nekem, mert — a mama is hitt

Ezt a feketegyémánt szemű barna Elfa írja.

A másik levél írója már bevalja, hogy igazán hitt nekem, pedig Erzsike barátinője mindig mondogatta, hogy a szememből is hű- lenség sugárzik ki. — Milyen igaza lett barátinőmnek — teszi hozzá szelid megnyugvá- sal az ábrándos szőke Pepike.

Ezt tudniillik ő írta.

A harmadik levél így szól: Tisztelt Uram! Ön világgá publikálja, hogy husz- öttödször is kiábrándult; vegye tudomasul, hogy — én is! Petróczy Margaretha.

Petróczy Margaretha volt a legidősebb ideálom. Saját bevallása szerint is már hu- szonöt tavaszt látott viruloi. Ez a levele elég érdekes s egy kissé két értelmű.

A negyedik levél meg már igazán furia- ként ront rám; a többek közt így dörög: persze, ugy-e, jó volt az uzsonna, meg az a sok agyondicsért ebéd, ugy-e jó volt a potya a potya fráternek!«

A mint az utóiratban megjegyzi az aranyhaju Böske — mert ezt ő írja e levelet az anyja ellenőrzés mellett diktálta s csak mikor már a nevét is aláírta, akkor hagyta ott; de azért ő is bátorodik kijelen- teni hogy: ... »gombház, ha leszakad lesz más!« ...

Van aztán vagy két levél, a melynek az írója azt mondja, hogy megöli magát, ha újra nem fogom szeretni.

Ebben tamás vagyok: jobban ismerem őket!

De aztán kettő meg azt adja tudtomra,

Az igazgatóság régen folyamodott már a végleges nyilvánossági jogért, míg aztán hosszú idő múlva tegnap érkezett le a miniszter határozata, melyben a debreczeni felsőbb leányiskolának megadta a nyilvánossági jogot egy s z e r s m i n d e n k o r r a.

Ujdonságok.

Debreczen, augusztus 15.

* **A király születés napja.** Említettük már, hogy aug. 18-án, ő felsége születésének 66-ik évfordulóján az összes felekezetek templomaiban isteniszteletek lesznek s az ev. ref. nagy és a róm. kath. templomban tartandókon ez összes hivatalok és testületek megjelennek s erre nézve a polgármesteri hivatal meghívókat bocsátott ki. E meghívót szerkesztőségünk ma kapta meg s így szól:

Debreczen sz. kir. város polgármesterétől 1831. eln. 96. A »Debreczen« tek. szerkesztőségének. Helyben. Ö c s á s z á r i é s a p o s t o l i k i r. F e l s é g e l e g m a g a s a b b születésének folyó 1896. évi a u g u s z t u s 18-ra eső évfordulati napján a reform. nagytemplomban reggeli 8, a róm. kath. templomban reggeli 9 órákor tartandó hálaadó isteni tiszteletre van szerencsém tisztelettel meghívni.

Gyülekezés a városháza nagytanácsstermében reggeli 7 és fél órákor.

Debreczen, 1896. augusztus 10.

Simonffy Imre s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

Isteniszteletek. Holnap, aug. 16-án a nagytemplomban D i c s ő f y József, az új templomban M i t r o v i c s Gyula lelkész, a kistemplomban K o v á c s Ferenc s. lelkész, helyettes tanár, az iskolai templomban N a g y Sándor IV. th. — Az ág. ev. templomban pedig M a t e r n y Lajos lelkész végzi az isteniszteletet.

hogy magát egyáltalában nem emészt el miattam, hanem a dolgot én fogom megbánni. Az egyik — egy falusi kis hamis bakfis — ki is írja, hogy ha még egyszer arra járok, mind a hat Bodrit rám uszítja s úgy fog nevetni rajtam!

Aztán a következő levél így szól a bevezetés után; »kiábrándulásaért nem haragszom, ha erre jár, ezután is szívesen látom s örömmel fogom bemutatni magának a szép két kis fiamat! Mert bizony, hogy én is kivalljam, én már régen férjhez mentem. A mi levelek tölem mentek, azokat a hugom írta: ő játszott magával. Azt mondta, gyakorolja legalább magát a levélírásban! Ugy-e nem haragszik érte?»

Van aztán még egy pár levél. Na azoknak a tartalmát már félek le is írni.

A mi átok csak kiferhet egy szájon, azt mind leírták angyaloknak hitt ideáljaim, sőt egyik egy kóbor színtársulatnál drámai hősnő határozottan kijelenti, hogy addig nem is nyugszik, a mig gyilkolja át nem járja hűtlen szívemet!

Na kérem, ez az utolsó levél is elég volna arra, hogy gondolkozóba ejtsen s éreztesse velem a bajt. De a többi is! Mennyi sorban mennyi hosszú liheg!

Szóval bajban vagyok és mindez azért, mert — kiábrándultam!

Szerelemben ifju collegáim, a ti esetleges okulásotokra irtam le e sorokat.

Mert hát: — »mindnyájunkat érhet baleset!»

* **A tisztviselők halotti negyede.** Sopronvármegye feliratot intézett a belügyminiszterhez, melyben azon kérelemének ad kifejezést, hogy a miniszter ne vonja le az elhalt tisztviselők hátramaradottjai részére a halálozás napjától a hó végéig járó fizetés és lakbér illetményeket, hanem alkalmazza rájuk is a pénzügyminiszter ügykörére vonatkozó szabályzat 77. §-ában körvonalozott rendelkezést, mely szerint ők a törv. hatósági tisztviselők özvegyei kapják levonás nélkül a halotti negyedet. A feliratot hasonszemlével felterjesztés és hozzájárulás végett megküldték, Debreczen város Hajdumegye törvényhatóságának is.

* **Képes levelezőlapok.** A nagyvárad m. kir. posta- és távirada igazgatóságától vettük a következő hirdetményt: A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur folyó évi ápril. hó 4-én 20020 sz. alatt kelt rendeletéből az ezredéves kiállítás alkalmából a magyar posta benyomott 2 kros, illetőleg a nemzetközi forgalom számára 5 kros levéljeggyel felszerelt és az írásbeli közleményekre számtaloldalon képekkel ellátott levelező-lapot bocsátott forgalomba, melyek ez idő szerint minden posta- és távirada hivatalnál és postaérték-cikk árudában beszerezhetők. Ezideig a harminckét-féle képpel ellátott levelező-lapok közül a következő képekkel ellátottak készültek el, illetőleg bocsátottak forgalomba: 1. Budapesti színházak. 2. Árpád a vezérekkel. 3. Ferencz József-tér és az Akadémia. 4. Pozsony, Dévény. 5. Nemzeti Múzeum. 6. Visegrád—Észtergom. 7. Az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportjának épületei. 8. Szent-István-napi körmenet. 9. Moriamur rege. 10. Ferencz József koronázása. 11. Hunyadi János. 12. Rákóczy Ferencz bevonulása Munkácsra. 13. Fiumei kikötő. 14. Ezredéves országos kiállítási Magyar-utca és a templom. 15. Herkules fürdő. 16. A régi magyar vallásból a Táltos. 17. Aratási jelenet Nógrádmegyében. 18. Ezredéves orsz. kiállítás I. főbejárata, II. főbejárata. 19. Budapesti Múcsarnok. 20. Ezredéves orsz. kiállítási iparsarnok. 21. Az új országház. 22. Beczkó Trecsén, Sztrechnó. — Legközelebb a felsoroltakon kívül még a következő képekkel ellátott levelező lapok bocsátatnak forgalomba és pedig: 1. Balaton vidéke. 2. Ezredéves orsz. kiállítás a »Renaissance« udvar. 3. Szt. Asztirik átnyújtja a koronát Szt. Istvánnak. 4. Mátyás királylva való kikiáltása. 5. Nagy Lajos, 6. Huszártoborzó. 7. Ezredéves orsz. kiállítás a közlekedési csarnok és a gépcarnok és végre 8. Budavár látkepe. Mely körülményről a közönséget ezennel értesíteni. Magyar királyi posta- és távirada igazgatóság. Nagy-Várad, 1896. augusztus 7-én. (Alírást olvashatatlan.) kir. posta, távirada igazgató.

* **A „Zion“ zászlója.** A zászlóavatásra s az azí követő táncmulatságra már szétküldte a jegyeket a »Zion«-egylet választmányára. A kik eddig tévedésből jegyet nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt W e i s z S á n d o r elnök vagy S c h w a r c z M. L. urhoz fordulni. Belépti jegyek előre Weisz Sándor, Schwarcz M. L., Markus Miksa és Rózsa Lajos urak üzletében válthatók.

* **Halálozás.** Pártunk intéző bizottságának egyik kiváló tagját, dr. Legányi Gyula urat mély gyász érte: anyóza, Némethy Janosné szül. Garbóczy Terézia urnő életének 77-ik évében végelgyengülésben, 38 évi boldog házasság után tegnap, aug. 14-én csendesen elhunyt. — Vigasztalja meg a kegyelem Istene bánatos özvegyeségen itt hagyott férjét és minden hozzátartozóját. — Temetése, melyet D a n k ó M. temetkezési intézete rendez, holnap, vasárnap d. u. 5 órákor lesz. — Az agg matrona haláláról gyászborult családja a következő gyászjelentést adta ki:

Bánatos szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó feleségnek, anyának, napának és jó rokonnak, néhai N é m e t h y Janosné

Garbóczy Terézia asszonynak élete 77-ik, boldog házasságának 39-ik évében rövid szenvedés után f. évi aug. 14-én beállott csendes elhunytát. A boldogultnak hűlt tetemei f. évi aug. 16-án vasárnap d. u. 5. órákor fognak a ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-u. 29. sz. háztól, a Kossuth-utcai templomban tartandó rövid ima után ugyanazon utcabeli temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtelességtételre a boldogultnak rokonait és jó ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1896. aug. 15-én. — Bánatos férje: Némethy János. Leánya, Némethy Emma. Veje: dr. Legányi Gyula, számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke poraira!

* **Kisegítő állatorvosok.** Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottsága hasonszemlével határozathozatal végett megküldte Debreczen városának és Hajdúvármegyének is a földmívelésügyi miniszterhez intézett feliratát, melyben a kerületi állami állatorvosok nagy elfoglaltságáról panaszodik s kiknek helyettén úgy vél segíthetni, hogy az állatorvosi akadémiát végzett növendékek, kik a mostani rendszer szerint a gödöllői koronauradalomba osztatnak be szolgálatra, ezentúl az állami állatorvosok mellé rendeltesenek ki, miáltal a sokoldalú gyakorlat előképzettséget adnak nekik további pályájukhoz, s a kerületi állami állatorvosok nehéz helyzetét könnyítve volna.

* **Táncmulatság a Sóstón.** Vettük a következő meghívót: Ö nagysága Szunyogh Szabolcsné sz. Bessenyoí Beóthy Mártha urnő vednöksége alatt a környékbeli fiatalok 1896. aug. 29-én a konyári sóstó fürdőben a nagyvárad és biharmegyei régészeti múzeum javára rendezendő táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órákor. Beléptidj személyenként 4 korona. Felülfizetések közzététel fogadtatnak. A rendezőség 42 tagból áll.

* **Élet a halál után.** A győri akasztott embernek, a ki hivatalosan konstatalt halála után föltámadt, párja akadt most B a r d o o l a z városban. Egy turini távirat jelenti ugyanis, hogy a minap főakasztottak ott egy B e n z e r t i Mohamed nevű négyeszeres gyilkost, s a mikor elakarták temetni, elajjel adott magáról. Vártak egy óráig s a kivégzett fölvetette a szempilláit. — Adjatok innom mielőtt eltemetnétek, mondta suttogó, panaszos hangon. A kik körülötte voltak, ijedten rebbentek szét s ott hagyták tehetetlenül. A rendőrség vitette el később s most a fejüket török a hatóságok, hogy mit csináljanak vele: fölakasztassák-e újra, vagy pedig kegyelmet adjanak neki. — Emlékezzünk rá, hogy nálunk is nagy zavarba ejtette a jogászokat a szegény T a k á c s János váratlan föltámadása és P a u l e r Tivadar, az akkori igazságügyminiszter, azt az utasítást táviratozta a győri ügyészségnek, hogy »bizzák a sorsára.« A sors azután elvégezte jól, a mit rosszul kezdett a hóhér.

Segítségért — halál. Ma reggel a Czifra zugban özv. Vásáryné 478 ik számú házában egy hat ól mély kerek kutat akart tisztítani két munkás, kik közül az egyik midőn munkája megkezdése végett a kutba lement, hirtelen megsédült a víz fölött nagy mennyiségben lebegő s z é n g á z t ó l é s a kutba rogyott s ugyane pillanatban kétségbeesve kiabált segítségért s mentésére D r a v e c z k y József társa ment le hozzá, de csaknem saját élete árán, mert a helyett, hogy társát sikerült volna megmentenie, ő maga került a mérges gáz halálhozó szájába s úgy társát, bár már halva, mint a szerencsés csillag alatt született Dráveczky V a r j u Sándor derek tűzoltó hozta vissza a napvilágra, ki bámulatraméltó lelkierevével tette kockára életét is, csakhogy eleget tehesen a felebaráti szeretet nagy parancsának. Mindkettőjüket a közönségre szállították. hnl tudomásunk szerint Dráveczky élete szintén veszélyben forog. Az első segélyt dr. K e n é z y nyújtotta, a ker. kapitányság pedig orvos-mérnöki szomlét fog tartani, hogy hivatalosyn konstatalják a szerencsétlenség okát.

élete 77-ik, rövid szentelt csendes tetemei f. évi kor fognak a Kossuth-templomban on utczabeli i. Mely vég-okonait és jó vjuk. Debrecen férje: Né-Emma. Veje: li és távoli a!

Abauj-Torna hasonszel- gküldte Deb-

egyenek is a zett fölrirat, orvosok nagy nek helyze- z állatorvosi k a mostani aurada'omba ntul az állami ki, miáltal tszget adga erületi állami nyitve volna.

ón. Vettük a Szunyoghi nyódi Beóthy környékbeli nyári sóstó nyei régé- tánczvizigalmat r. Beléptidj tések közzé 42 tagból áll. úri akasztott atalt halála t B a r d o vvirat jelenti ttak ott egy négyzeres metni, életjel s a kivégzet atok innom tógó, pana- ltak, ijedten hetetlenül. A ost a fejüket áljanak vele: g kegyelmet k rá, hogy jogá-zokat a lan föltáma- akkori igaz- táviratozta a a sorsára. rosszul kez-

ggel a Czifra ámu hazánál art tisztítani midőn mun- ement, hirt- mennyiségben kutba ro- gbevsve ki- a v e c z k y de csaknem hogy társát aga került a ugy társát, csillag alatt ándor derék ra, ki bámu- kára életét ebaráti sze- tettőjüket a másunk sze- lyben forog- nyújtotta, a nőki szomlét nstatáljk a

*** A földmivesek fegyvergyakorlata.** Megittuk, hogy a közös hadügyminiszter a múlt hónap végén rendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja a csapattest parancsnokságnak, hogy a két évet szolgált katonák tartós szabadságolásánál azokat a katonákat, kik besoroztatásuk előtt földmiveléssel foglalkoztak, előnyben részesíték. Most, mint értesülünk, a honvédelmi miniszter rendeli el, hogy mindama tartalékos katonákat, kik földmiveléssel és gazdálkodással foglalkoznak, e z u t á n n e t a v a s s z a l v a g y n y á r o n, a l e g t ö b b m u n k a i d e j e a l a t t, h a n e m ö s s z s z e l h i v j á k k e f e g y v e r g y a k o r l a t r a.

*** A pestis széruma.** A cantoni francia konzul arról értesíti a párisi orvosi akadémiát, hogy Y e r s i n orvos, Pasteur tanítványa, a ki most Kinában tartózkodik, kitünő eredményeket ért el a pestis ellen föltalált szérumával. Huszonhét beteg közül huszonötöt sikeresen gyógyított.

*** Csoportos felrándulás Budapestre.** Az iparoskör által f. hó 29-én rendezendő 2-ik csoportos felrándulás iránt kiváló érdeklődést tanúsít a közönség. Már eddig is számosan jelentkeztek Szedlák József pénztárnoknál, ki a befizetett díj fejében a jegyfüzeteket ki fogja szolgáltatni a résztvevőknek. Tájékoztul ismételve felelőtjük, hogy a kirándulásban részt vevők 4 napi tartózkodásra szóló jegyfüzetekért 9 forint 30 krt; 2 napra szóló jegyfüzetekért 7 forint 30 krt fizetnek. Ez összegeket a részt vevők 14 napra érvényes III-ad osztályu vasuti menet jegyet, minden utap ebédet a debreczeni csárdában, a tartózkodás idejére lakást és bemeneti jegyet kapnak a kiállítás területére. A felrándulásban nők is részt vehetnek. Minthogy a jelentkezésre kitűzött határidő e hó 20-án lejár, felhívjuk a felrándulásban részt venni szándékozók, hogy a jelzett időig Szedlák József ur üzletében jelentkezni szíveskedjenek. Debreczen 1896 augusztus 15. A kör elnöksége.

Felekezetenküli paraszok. Az ujegyházipolitikai törvények életbeléptetése óta csak ritkán fordult elő az országban, hogy egyes ember ott hagyta volna vallását a felekezetenkülsőségért. Különösen ritka volt az az eset a paraszt emberek közt s most annál feltűnőbb az a hír, a mit Bács-Földváról írnak, hogy ott 30 paraszt család jelentette be a hatóságának, hogy felekezetenkülivé lesz. Eddig vnlamennyien a r. kath. vallás hívei voltak s most minden komolyabb ok nélkül elhagyják atyáik vallását.

*** Műkedvelő előadás.** Városszerzte nagy az érdeklődés azon műkedvelő előadás iránt, melyet több műkedvelő ifjak rendeznek a Debreczenben felállítandó protestáns »Egyetem« javára 1896. évi szeptember hó 6-án a »Margit fürdő« disztermében. Ez alkalommal színe hozak Gerő Károly kitünő fővárosi életképét a »P r ó b a h á z a s s á g o t«, továbbá színre kerül még két irodalmi szárnypróbálgatás, jelesül: Boros Eerecz »Prologja« Csokonai Vitéz Mihály »Jövő századból« című monológja. A próbák már kitünően folynak a fáradságtalan rendezőség mindent el is követ, hogy az ott megjelenő közönségnek egy kedves emlékü estét szerezhessen. Az előadást zártkörű tánczvizigalom követi. Az előadásra jegyek már a jövő hét folyamán kaphatók lesznek a főtéri nagyobb üzletekben. Ez előadásra mely igen sikerültnek ígérkezik előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

*** Próbabál.** Vettük a következő meghívót: S c h a f János táncztanító 1896-ik évi augusztus hó 23-dikán, azaz vasárnap a Margit fürdő táncztermében táncztanítás bevégezése alkalmából zártkörű próba-bált rendez. Személy-jegy 80 kr. — Család-jegy 3 sz mélyre 2 forint. Kezdeté 8 órakor. Zeneész: Kiss Gábor és zenekara. Jegyek előre válthatók: Kálnai és Társa urak üzletében, a táncziskola helyiségben zöldfa-utca 1509. sz. háznál, lakásomon Barány-utca 2412. sz. háznál és este a pénztárnál. Sorrend; 1. Fran-

czianégyes, a tanulók által. 2. Társas magyar táncz, lejtik: Szücs Zsuzsika, Kővári Róza, Szücs Juliska, Balogh Sándor, Balogh József, Szücs István. 3. Oláh páros táncz, lejtik: Juhász Erzsike és Balogh Róza, 4. Körmagyar, eredeti magyar jellegű társas táncz, a tanulók által. 5. Magyar toborzó, lejtik Nagy Lajos. 6. Kreutz-polka, (polka-noblesse), a tanulók által.

A fegyvergyakorlatok elhalasztása. A tartalékos tisztek, tiszthelyettesek és hadapródokon tudvalevőleg gyakran megesik, hogy fegyvergyakorlatra való behívásukkor az illető csapattestől bizonyos okokból a gyakorlat elhalasztását kérik. Az idén az eddigig is nagyobb számban érkezvén ilyen kérvények az egyes csapattestekhez, több csapattest parancsnoksága kérdést intézett a hadügyminiszteriumhoz a kérvények elintézése tárgyában. A közös hadügyminiszter erre vonatkozólag most az összes fegyvernemek c s a p a t t e s t e i h e z r e n d e l e t e t b o c s á t o t t k i, melyben kifejti, hogy a tartalékosok fegyvergyakorlatainak, ily sűrű esetekben való elhalasztását egyáltalán nem látja indokoltnak, annál is kevésbé mert a véderő utasításban s az idevágó miniszteri körrendeletben elhalasztásról szó sincsen. Azok a tartalékos tisztekre és tiszthelyettesekre nézve, kik a fegyvergyakorlatok alatt nem felelnek meg a kívánalmaknak, a véderő utasítás értelmében a következő fegyvergyakorlatnak ugyanazon időszakra való behívását tartoznak a csapatparancsnokok a közös hadügyminiszteriumnak javaslatba hozni.

x Kávéház megnyitás. Kossuth-utcán a polgármester házában levő »E r z s é b e t k á v é h á z a t« jelenlegi tulajdonos: G o l d h a m m e r Jakab teljesen renováltatta a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően. A díszesen átalakított kávéház melyben tisztaság és olcsóság fog uralkodni, szombaton, aug. 15-én K i s s Béla kitünő zenekara közreműködésével nyílik meg.

Táviratok.

Uj hívőjel honvédeinknek.

Budapest, aug. 15. (A »Debr.« ered. táv. A honvédelmi miniszter a debreczeni 3. sz. honvédegyalozozred uj diszhívőjeléül az ezredéves diszfelvonulást kísért heroldok magyar motívumu harsonájának 7 első ütemét engedélyezte.

Nansen visszatért.

Budapest, aug. 15. (A »Debr.« eredeti távirata). Épp a jelen napokban, a mikor az egész művelt világ azzal a kérdéssel foglalkozik, vajjon A n d r é e az ő vakmerő észsarkiki léghajó expedícióját végrehajtotta-e, vagy nem, érkezik a meglepő hír, hogy N a n s e n F r i t h j o f a z ö r ö k j é g o r s z á g á b ó l v i s s z a é r k e z e t t. Emlékezzünk még arra, mily nagy feltűnést keltett tavasszal az a hír, hogy N a n s e n hajóját fönt éjszakon az észkimók grönlandi partvidékein látta k. A hír nem bizonyult valósnak s a nyomok ismét a homályba tűnni látszottak. Most egyszerre az a hír érkezik, hogy az elveszettnek hitt sarki utazó szerencsésen lakott partvidékre érkezett. Több mint három év telt el azóta, hogy Nansen Frithjof, 1893. június 20-án elhagyta Krisztiániát, hogy merész sarkutját megtegye. Nansen megérkezésének híre szintén Krisztiániából jő. Az »A f t e n b l a d e t e Norvégia fővárosának esti lapja, melyet utóbbi időben az Andrée-felé expedíció érdekében kifejtett propagandáért sokat emlegettek, jelenti hogy N a n s e n Frithjof V a r d ö b e n, egy norvég városban, a Varangerfjordtól éjszakon, a Windward-dal partra szállt. — Ezen hírből a hajó neve kelt feltűnést. A hajónak a neve, a melyen Nansen éjszaki sarkutjára indult, tudvalevőleg »F r ä m« (Előre) volt. Nem tudjuk, tévedés van-e a név tekintetében, vagy pedig Nansen, mint hajótörött egy ilyenü idegen hajón érkezett-e hazájába? E kérdésre, valamint arra, hogy Nansen elérte-e az északi sarkot, a legközelebbi napok hírei fognak válaszolni. Nansen Frithjof dr. a

bergeni muzeum igazgatója, ki már egy ízben tett Grönlandba egy utat, már 1890-ben kifejtett egy tervet a norvég kormány előtt, mely szerint az é j s z a k i s a r k o t egy egészen új uton kellene megközelítene. Norvégia nemzetgyűlése, a störtning hazafias kötelességének tartotta egy igazi norvég szívű és bátorságu embert cserben nem hagyni s a jó ügyért néhány százezer koronát áldozni. A dolgot annyira kizárólagosan norvég szempontból tekintették, hogy a Nordenskjöld tanácsait, valamint Dicksonnak, a nagy sarki kérdésben élénk résztvevő svéd bárónak jóindulatát és pénzét megvetették. Midőn végre 1892-ben a gyűlés bevégeztetett, az összeg még nem volt elég. Nansen tehát Angliába ment, hol fölölvá-ásokat tartott, mi szép összegeket hozott be, bár az angolok fejüket rázták a terv véghezvihatóságára nézve. N a n s e n terve ugyanis pusztá hipotézisen alakult. — Azt állította ugyanis, hogy a szibériai jegestengerből egy hatalmas áramnak kell a sarkhoz vezetni s hoz egy hajó, ha azt egyszerűen a jégben hátra hagyják, a sarkon keresztül ezen áram következtében a göröndi partokro; fog jutni. Ezt Nansen több példával igazolta ugyanis többek között, 1881-ben a szibériai tengerben, a Ferencz-József föld közelében elveszett »Jeanette« romjait a következő tavaszon a grönlandi partokon találták meg. — Nansen az utját 4 évre tervezte, de hajóját hat évig elegendő e l e s é g g e l látta el. Hajójának nagyon kiváló szerkezete volt; a »Främ« a legerősebb, legszilárabb anyagból készült; elektrikus fénynyel volt ellátva s kajütjei, a mennyire lehetséges volt, a hideg ellen különféle módon voltak berendezve. A legénység tizenöt emberből állott.

Budapest, aug. 15. (A »Debr.« ered. táv. V a r d ö b ö l jelentik: Nansen es Johansen hadnagy 1895 évi márczius 14-én hagyták el az északi szélesség 84 fokánál a »Främot«, hogy a vidéket még feljebb északon is megvizsgálják. Az expedíció tervét véghez is vitte, a mennyiben az uj-szibériai szigektől északra az északsarki tengeren át hatolt és a 86° 14' alatti területet meg is vizsgálta. A 86 foktól északra szárazföldet nem láttak. Nansen es Johansen azután délre fordultak a Ferencz József föld felé a hol a telet töltötték. Itt medvehus és csetzalonna képezték egyedüli eledelüket. Ugyanitt találta őket Jackson ekszpedíciója a »Windward« hajóval. Ezen érkeztek meg tegnap délután 4 és fél órakor a legjobb egészségben Vardöbe. A »Främ« Vardöbe, vagy Bergenbe fog nem sokára érkezni. A hajó az ekszpedíció viszontagságait nagyon jól állta ki.

Közgazdaság.

A mít Debreczenben hiába várunk.

— Az élelmiszerek hamisításának megátlása. — Debreczen, augusztus 15.

Volt alkalmunk már a városi szervezési szabályzat tárgyalása alkalmából rámutatni arra a patópáloskodásra, a mely városunkban a rend, közbiztonság, köztisztaság s a piac tekintetében mutatkozik s anynyira megy, hogy a régi törvényekről megfelelkezik, az ujat észre nem veszi.

Akkor is különösen az élelmiszerek megvizsgálásának nálunk nagyon is lanyha módjára kellett a fősulyt fektetnünk s ma is arról kénytelen szólni tollunkon az ének. Nevezetesen az erről szóló 1896. XLVI. tcz. két hónapja, hogy életbe lépett, de a mi rendőrségünk még nem mozog. Megakarván könnyíteni a dolgát, az alábbiakban szószerint közöljük a k a s s a i rendőrfőkapitány hirdetésnyét, amely ott a falakon plakátok útján s az összes ottani lapokban hirdetésként s z ó s z e r i n t közé van téve. — Ime :

9974. sz.
1896.

Hirdetmény.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. tcz., mely a mezőgazdasági termények és termékek, valamint a mezőgazdaságra fontos cikkek közforgalmának hatósági ellenőrzés alá helyezését és azok hamisításának törvényes intézkedésekkel való megtorlását, a mezőgazdasági termelés, kereskedelem és a fogyasztó közönség érdekeinek együttes védelmét célozza, érvénybe lépett, ez oknál fogva hivatkozott tcz. intézkedéseiből mihez tartás és tudomás vétel végett a következő közlését tartom czélszerűnek.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, jelesül: tej és tejtermékek, állati és növényi zsírok, zsiradékok, olajneműek, továbbá gabonaneműek, liszt és az ebből készült tésztaeműek, méz, paprika, általában vető és fűmagvak, abraktakarmány és trágyaneműek hamisítása, valamint a hamisítottak forgalomba hozatala tilos.

A fentebb megjelölt termények, termékek és cikkek meghamisítása alatt azoknak minden utánzása vagy olynemű megváltoztatása értendő, mely a fogyasztó közönséget, vagy a vevőt a termény, termék vagy cikk eredete, összetétele, vagy minősége tekintetében tévedésbe ejteni alkalmas.

Tiltva van az illető mezőgazdasági termények, termékek, vagy cikkek hamisítására alkalmas anyagot e czélra hirdetni, vagy hasonló czélra forgalomba hozni;

tilos az illető mezőgazdasági terményeket, termékeket vagy cikkeket, habár azok nem is hamisítottak, oly elnevezés alatt vagy oly megjelöléssel árulni, forgalomba hozni, mely azokat természetük és származásuk szerint valósággal nem illet;

végül tiltva van az illető mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, illetve anyagok közforgalmának ellenőrzésével megbízott hatósági közegeket ebbeli működésükben akadályozni vagy az ellenőrzést megghusítani.

Az 1895. XLVI. tcz. határozmányai, az ország területén forgalomba hozott és fentebb megnevezett mezőgazdasági termények, termékek és cikkek, illetve anyagokra akkor is alkalmazandók, ha azok az ország területére máshonnan hozottak be.

A jelen rendelettel hatósági ellenőrzés alá helyezett mezőgazdasági termények, termékek és cikkek forgalomba hozatala nézve a következőket rendeltem el:

T. j. és tejtermékek, mihelyt azok az istállóból, illetve a termelés helyéről elszállítanak és üzletszerű elárúsításra bocsátanak, a minőség, továbbá a kínálás vagy elárúsítás módja tekintetében a következő feltételekhez vannak kötve:

a) Tej név alatt minden jelzés nélkül csakis tehéntől fejt oly tej hozható forgalomba, melynek alkotó részéből semmi elvéve, sem idegen anyagból semmi hozzátéve: eredeti minőségű, s mely átlátszatlan, fehér vagy sárgás fehérszínű, minden csikoltság vagy tarkázottság nélküli, enyhén édeskés, de semmi esetre sem savanyu ízű, nem kellemetlen szagú és könnyen folyékony; — e mellett bírjon:

legalább 1.029, legfeljebb 1.033 fajsúlylyal,
legalább 2.8% zsír,
legalább 12.0% száraz anyag és
legalább 0.6—0.9% hamutartalommal.

Nem tehéntől fejt, természetes minőségű tej azzal az állatnem nevével kapcsolatosan nevezendő, a melytől fejtett nevezetesen:

b) valytehéntől fejt tej »bivalytej«,
juhtól fejt tej »juhtej«,
kecskétől fejt tej »kecsketej«.

A tejből, zsíros részének elválasztása után nyert folyadék »lefölözött tej«, az elválasztott zsíros rész »tejszín« elnevezés alatt hozható csak forgalomba.

Természetesen uton megsavanyodott vagy megaludt tej csakis ennek az állapotnak megjelölésével, mint »aludt tej« árúsítható.

A felsorolt tej és tejneműek csak kizárólag e czélra használt oly faj, mázolt cserép

vagy üveg és — a megsavanyodott vagy megaludt tej kivételével — jól czinnezett bádogg edényekben szállíthatók a fogyasztókhöz vagy elárúsításra, melyeken a bennök levő tejnem neve olvashatólag és az edénytől elválaszthatatlanul vagy egy könnyen el nem távolítható módon van felírva.

Az üzletszerű tejszállító köteles nevét és lakhelyét feltüntetett felírást járművén és elárúsító asztalán, olvashatóan alkalmazni és mindazon egyének ruházatán állandóan, olvashatóan és könnyen fölismerhető helyen viseltetni, kik a tej szállításával és elárúsításával foglalkoznak. Az állandó üzethelyen árutott tej eladásánál elegendő az áruda helyiségeken a czég kiírása.

Tejszállító járműveken oly tárgyak nem szállíthatók, melyek fertőző hatásúak vagy tisztatlanságot okozók.

Romlott vagy egészségtelen takarmányok, esetleg ártalmas minőségű vízzel táplált fejős állatok teje általában, valamint a borjuzást vagy ellést követő nyolcz nap alatt fejt tej a forgalomból ki van zárva.

»Vaj« név alatt akár valamely jelzővel, akár a nélkül, az e név alatt ismert csak oly tejtermék állítható elő és hozható forgalomba, melynek zsirtartalma kizárólag tejből származik. A vaj iparszerű előállításával és elárúsításával foglalkozóknak nem kizárólag tejből származó és a vaj hamisítására alkalmas más zsiradékokat ugyanabban a helyiségben gyártani tartani, csomagolni, illetve elárúsítani vagy a gyártást, raktározást, csomagolást illetve elárúsítást ugyanabban a helyiségben másnak megengedni nem szabad. — Ide nem tartoznak azonban azok a nyilvános üzletek, melyek vegyes élelmi czikkekkélcicsinyben való elárúsítást folytatnak.

Minden egyéb tejtermék neve alatt csakis az illető elnevezések vagy megjelölésnek, ugy az eredetinek, — mint természetére nézve megfelelő oly tejtermék hozható forgalomba, mely kizárólag tejből származik és ahhoz mennyiség- vagy súlyszaporítás czéljából idegen anyag nem kevertetett.

Állati és növényi zsírok, zsiradékok és olajok az eredetüket és esetleg származásukat is megjelölő jelzővel, vagy a kereskedelmi forgalomban elfogadott és általánosan használt megjelölés, a kereskedelmi szokások megfelelően hozandók forgalomba.

A margarin gyártása és iparszerű forgalomba hozatala azonban a következő feltételekhez van kötve:

»Margarin« elnevezés alatt hozandó forgalomba minden oly zsiradék vagy zsirkeverék, mely a vajhoz hasonló s ugyanerre a használatra készült, mint az utóbbi, de mely nem kizárólag tejből származik.

Mindazon helyiségek, melyekben margarint gyártanak, vagy elárúsítanak, legalább 30 cm. magasságu betükből álló és szembe-ötölő helyen alkalmazott következő felíratok látandók el: »Margarin gyár, raktár vagy eladás.«

Margarin csakis csomagolva az 5 kg. és ezen aluli mennyiség pedig csak szabályos esonkítatlan koczka alakban, a burkolaton, valamint magán a margarin-koczkan benyomva, tisztán olvasható »Margarin« megjelöléssel hozható forgalomba. A kereskedelmi nagyobb forgalomban a margarin szállítására használt hordók, ládák és egyéb burkolatok felső része, alja és oldalai le nem törőhető szembe-ötölő betükkel »Margarin« felíráttal, valamint a gyáros vagy elárúsító nevével, illetve czégével jelölendők.

A margarin gyárosoknak és elárúsítóknak ugyanabban a helyiségben vajat előállítani, tartani, illetve elárúsítani, vagy abban a vaj elszállítását, raktározását, illetve elárúsítását másnak megengedni nem szabad. — A nyilvános üzletekben, melyekben vegyes élelmi czikkekkélcicsinyben való elárúsítást folytatnak, — a kicsinyben való elárulás czéljaira készletben tartott margarin, a vajkészlettel elkülönített helyen és »margarin« felíráttal megjelölt külön tartályban vagy rekeszben tartandó.

Gabona-liszt és az ebből készült tészta-

neműek. Gabonaneműek és az ezekhez tartozó szemes abraktakarmányok (buza, rozs, maláta-árpa, takarmány-árpa, zab, kukorica stb.) a kereskedelmi szokások szerint hozandók forgalomba.

Liszt és őrlemények annak a gabonaneműnek nevével, mint jelzővel, melyből származnak és ezenfelül a fajta (szám) megjelölésével vagy simán őrlőve hozhatók forgalomba.

A lisztből készült és a jelen rendeletben ilyenekül tekintett tésztaeműek (kenyérfelek, konzervatészta), a meenyiben nem kizárólag buzalisztból állítatnak elő, azon gabonaneműlisztje nemének jelzője alatt hozandók forgalomba, melyből tényleg készítették.

Az iparszerűen előállított, illetve forgalomba hozott vagy árult tésztaeműek a lisztten kívül csak oly megengedett más segédanyagokat (viz, tojás, tej és vaj, vagy az emberi táplálkozásra alkalmas zsiradék, élesztőszerek, burgonya stb.) élvezhetővé, élvezetesebbé, vagy eltarthatóbbá tételére szükségesek.

Méz elnevezés alatt csak a méh által készített és ezen elnevezés alatt ismert termék hozható forgalomba.

Paprika elnevezés alatt kizárólag a paprika növény gyümölcsének alkatrészeiből őrlés vagy törés után nyert paprika por értendő.

Vető és fűmagvak. A vető és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kínálása és árulása 10 kg. felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajanak, illetve válfajának és származásának, valamint az illető mag tisztaságának %-ban, ugyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) %-ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik. A tisztaság és csirázó képesség % számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként: 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek irásba nem rövidített szavakban a számjelek tisztán kiírva, a kicsinyben vagy közvetítő után való eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törülhető, vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell történni. A vető és fűmagvak szállításáról az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le.

Lóhere és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen aranka-mentesek, természetesen céljából forgalomba hozni tilos; ugyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a növénytermelésre káros gyomok magvait tartalmazzák.

Abrak-takarmányok (zab, takarmányárpa, tengeri, árpa stb.) ha 25 kg. felüli mennyiségekben iparszerűen hozatnak forgalomba, ez esetben a következők tartandók szem előtt:

A gabonafélékhez tartozó abrak takarmányok a kereskedelmi szokások szerint hozandók forgalomba, ha pedig a takarmány-konszervek ezektől eltérően tápértékük szerint kepezik az eladó tárgyat, az esetben a következők a mérvadók:

Abrak-takarmányok, mint takarmánylisztek, korpá, olajpogácsa, miudig azon termény neve alatt, mint jelzővel, a kereskedelmi szokások szerint hozandók forgalomba, mely terményből erednek.

Takarmányliszteknek és korpánál önként értetik még az is, hogy azok kizárólag az illető és a liszt termelésre kellően megtisztított gabonanemű őrleményéből, illetve ennek őrlési hulladékából állanak, s hogy azok rosaaljkeveréket nem tartalmaznak. A meenyiben pedig azok rostaalját, illetve ennek őrleményét is tartalmaznak, az mindenkor az eladó által kijelentendő, illetve a vevőnek előzetes tudomására hozandó.

Ha az abrak-takarmányok hasznalati érték (tápérték, protein és zsír, esetleg szénhidrát-tartalom) megjelölésével hirdettetnek vagy kínáltatnak, az e tekintetben tett kijelentések valóságáért, az eladó szavatossággal tartozik; ha pedig az abrak-takarmányok hasznalati-érték szerint hozatnak forgalomba, akkor az eladónak a legkisebb protein és legkisebb zsirtar-

talmat meg kell jelölni; protein, s illetve zsirtartalom alatt nyers protein, illetve nyers zsír értendő.

A legkisebb protein és legkisebb zsirtartalom mindig %-ban határozott számmal külön-külön jelölendő meg, a tápérték tartalom határ-zámokkal (pl. 18—20 %) nem jelezhető.

Ha az illető abrak-takarmány zsakokban csomagolva szállítatik, a tápérték-tartalom magán a zsakon le nem törülhető, vagy arra erősített lapon olvasható felírásnak az eladó nevét vagy cégjegyzését, a protein valamint a zsirtartalom külön-külön %-ban való megjelölését kell tartalmaznia!

A mezőgazdaságra, állati egészségre káros anyagokat tartalmazó abrak-takarmányok mint ilyenek, a forgalomból ki vannak zárva.

Az iparszerűen előállított vagy kezelt és a kereskedelmi forgalom tárgyát képező állati, növényi és ásványi trágyák, illetve trágyaszerek a következő szabályok szerint hozandók forgalomba:

Mindazok a zsakok, melyekben a rendszeres kereskedelmi forgalom tárgyát képező trágyák és trágyaszerek árultnak, illetve szállítatnak, a bennük levő trágya nevét és annak növénytápanyag-mennyiségét (használati értékét), az egyes tápanyagokat külön-külön %-ban mutató, le nem törülhető felírással láttandók el és az illető gyár vagy szállító pecsétjével lezárva 50, 75 vagy 100 kg. tartalommal hozandók forgalomba.

A műtrágyafélék elnevezésének rövidítése, a tápanyag-tartalom, használati értékét meghatározó alkatrészek megjelölése tekintetében az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában 38,286/96. sz. a. kiadott földm. miniszteri rendelet 8 §-nak 8. pontja az irányadó.

A mezőgazdaságra káros anyagokat tartalmazó trágyafélék nem hozhatók forgalomba.

Egyben tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a jelen rendeletben megállapított, különösen pedig a tej, margarin, vető és fűmagvak s trágyaneműek elárulásánál, valamint az abrak-takarmányok tápanyag-tartalom szerinti előadásánál kötelezővé tett feliratok és megjelölések alkalmazását elrendelő határozmányok 1896. évi szept. hó 9-től lépnek érvénybe. Ezen fentebb elősorolt rendelkezések szigorú megtartására avval hivom fel az érdekelteket, hogy a megállapított tilalmak és rendelkezések megsértése vagy meg nem tartása súlyos következményekkel jár, a mennyiben a jelen tcz. határozmányai ellen vétők, a fenidézett tcz. 3., 4., 6. és 7-ik §-ai alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak bünteteni, sőt a kihágás bizonyos eseteiben a büntetést szigorító elbánás és pedig a hamisítványok elkobzása és megemmisítése s a marasztaló jogerős ítéletnek az ítélet fél költségén leendő közzététele fog alkalmaztatni.
Kassa, 1896. évi július hó 28-án.

Mihalik B.,
rendőrfőkapitány-helyettes.

Nyilttér.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, úgy ezen víz, valamint egyéb ásvány vizek használata után: a

MATTONI-FELÉ
GISSHÜBLER
SAVANYU-KUT

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Bebizonyosodott (de thernis, Carlsbadensis tractatus) úgy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. (Loechner és udvari tanácsos monográfiája Giesshübler Pnschtelnrd.)

Tekintettel a közeledő vetési időnyre — van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 80—100% porfinomsággal

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatásu az összes gabnaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmúlja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselje

a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos Budapest, Erzsébet-körut 34. szám.

NOVOTNY ANTAL

harang- és érczöntődéje

harangok mindig raktáron vannak.

ajánlja magát a t. cz. közönségnek és községeknek minden nagy ságu harangok ujra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, úgy hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, mi által a harang a megrepedéstől megóvatik

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett, átlukasztott, szabadalmazott

HARANGJAIT,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronávali felszerelését, vertvas-harang állványokat, minden nagyságu óraharangokat. — 300 kgr. és azon aluli harangok mindíg raktáron vannak. — Költségvetésekkel és képes árlapokkal díjmentesen és ingyen szolgálók.

NOVOTNY ANTAL Temesvár, Gyárváros.

4—5% mellett

rendes és rendkívüli

jelzalog kölcsönöket kieszközöl,

valamint a legbonyolódottabb conversiókat

szintén 4—5%-kal rendezi gyorsan és dis-

crét minden előleg nélkül

Herczeg Sándor

B u d a p e s t, Gyár-utca 19.

Ügyvédi irodámat
dr. Fráter Imre orvos ur
 házába
N.-Várad-u. 2122. sz. a.
helyeztem át.

Dr. Freund Jenő,
 ügyvéd.

ELSŐ DEBRECZENI
paplan-gyár

Debreczen, Széchényi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Feltűnést kelt

a Rix A.
 meglepő hatása

Eredeti Pompadour pastája

bámulatos biztosan hat felpattogzott bőr, viszketeg és vörösségnél, a bőr vakító fehér és kifogástalan tiszta a bőr bársonypuha és ifju friss lesz. Öreg hölgyek és u ak, kik naponta Pompadour-pastát használnak, hódítanak gyönyörű szép fehér acszinük miatt. Széplő, májfolt, pattanás bőrküteg, a kézen vagy arczon mindenféle tisztálanság jótállás mellett 14 nap alatt eltűnik és ha e szer nem hat, a pénz visszaadatik; mindenki kísérje meg használat által. Rendes bőrápolás nem hiúság, hanem a körülmények parancsa. Egy tégely 1 frt 50, Pompadour-tej Poudre helyet használva, maradó, világhírű frt 1.50. Pompadour-szappan durva kezeknek 3 drb egy cartonban 80 kr. Pompadour-Poudre frt 1.25.

A Dr. Rix-féle szerek vezérszéküldése: **WILHELMIAE RIX WITVE SÖHNE, WIEN, II. Praterstrasse 16. I. em.** (Rix-udvar) és a gyógyszerzeteknél.

Minden
sebesülésnél

„Wiener Cosmet. Oel“

(bécsi cosmeticus olaj)

megbeesülhetetlen szolgálatot tesz ház, család, iparnál és utazáson. Üvegcsékben á 1 és 2 korona. Kapható Dr. **Rothschuek** Vilmos gyógyszer-tárában. Prospectus ingyen.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

SZÖLLÖSI GYÖRGY
 ékszerész

Debreczenben, Főpiacz, a városházzal szemben.

Ajánlja dusan berendezett

arany, ezüst, ékszer és óraraftárát.

Különösen:

Remek } **Brillant boutonok** 50 frtól 600 frtig és feljebb.
 tűzű } „ **Solitor gyűrük** a legolcsóbb ártól 200 frtig.

Mindennemü művészi kivitelü

ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájci gyártmányu **finom** szerkezetü férfi és női **ÓRAK** 1 évi jótállás mellett.

Mindennemü ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint, ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a legolcsóbb árszámítás mellett eszközöltetnek.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

„ISTVÁN“ GÖZMALOM LISZT

gyártmányainak raktára.

ÚJ CZÉG.

Van szerencsénk a n. é. közönség beces tudomására hozni, hogy a Rosenthál Dániel urnak régen fennállott

fűszer- és liszt üzletét

átvettük s azt

ROSENTHÁL DÁNIEL és FIAI

törvényszékileg bejegyzett czégünk alatt fogjuk tovább folytatni.

FÜSZER-, LISZT-, GSEMEGE-

és gyarmatáru üzletünket

tetemesen megnagyobbítottuk s a kor kívánalmainak megfelelőleg úgy rendeztük be, hogy

nagyban és kicsinyben

mindenkor **a legmérsékeltebb árszámítás** mellett szolgálhatunk. Főbb czikkeink:

Czukor, Kávé, Rizs, Petroleum,
 császárrolaj, thea, rum, thea-sütemény, francia és magyar Cognac, pezsgő, peccenye és asztali borok, valamint

minden fűszerárut

csakis elsőrendü czégektől szerezzük be, és tartjuk folyton friss minőségben raktáron.

A n. é. közönségnek a régi czég ránt tanusított pártfogását kérjük az új czégre átruházni azon ijeretünk ellenében, — hogy m. t. vevőink megeledését úgy ár, mint az áru tekintetében kiérdemelni főigyekezetünk leend.

Tisztelettel

Rosenthál Dániel és Fiai,

Kenyérpiacz- és Csapó-utca sarkán.

Naponta friss élesztő.

Pitlélt és kétszeres kenyérliszt P.-Ladányi malmomból.

Folyton friss töltésű ásványvíz.